

ВАЛЕРИ ЯНКОВСКИ

САХАДЖАНСКИЯТ ТИГЪР

Превод от руски: Вихра Гочева, 1979

chitanka.info

През май ни провървя особено много. Дори през зимата, когато има сняг, понякога се зареждат доста неуспешни дни, а сега сред раззеленилата се природа късметът непрекъснато ни придружаваше: бяхме отстреляли вече над десетина изюбри^[1] и мечки.

Неочаквано от горския участък Сахаджан пристигна цяла делегация. Секачите ни молеха да ги защитим от тигрите. Те ни уверяваха, че недалеч от селището са се появили три хищника. За два дена те разкъсали два коня и един бик и сега хората се страхували да излязат на работа в гората. Пристигналите твърдяха, че тигрите са избрали за своя „резиденция“ тясната долина зад селището и сега никой не рискува да отиде нататък.

Да се проследи тигър през лятото е невъзможно. Но не можехме и да не се отзовем на молбата. Специално изпратеният трактор с ремарке ни откара с целия товар в познатия участък на тайгата. Всички наизлязоха да ни посрещнат. Ние демонстративно се насочихме направо към „най-страшната долина“ и опънахме палатката на малка полянка сред гората, край брега на рекичката, която напролет залива местността, на няколко километра от селището.

Върху калта по пътеката и по пясъчните брегове на реката още по пътя към лагерния стан ние открихме следите на тигър. Тези следи действително имаха различна големина. По тях определихме, че хищниците са не по-малко от три. Една от следите беше огромна и вървеше отделно от останалите две.

Изминаха няколко дена. По молба на секачите отстреляхме за тях няколко диви свине, въпреки че през този сезон по тях не се стреля, без това да е наложително. Вероятно в резултат на нашите изстрели нападенията върху селището бяха прекратени, по кръглите следи с различна големина се срещаха върху калта и пясъка все така често, както и по-рано.

Валентин Николаевич отиде по някаква работа на участъка и там остана да нощува. Пак остана да пази палатката. Ние с Шин излязохме на сутрешна обиколка още в тъмно. Договорихме се да се движим успоредно, недалеч един от друг, на запад, срещу постоянно духащия вятър. Когато се върви в тази посока, първите лъчи на изгряващото слънце не блестят в очите.

Падна ми се да вървя вдясно, по възвишението; Шин трябваше да се придържа по вляво и да пресича малки долчинки. Тревата беше

избуяла до коляно. Мокър до пояс от росата, която се посипваше от храстите, аз безшумно крачех в предутринната гора, като се стараех да заобикалям местата, покрити с блещукащи под краката ми момини сълзи. Горе на хребета гората се разреде. Стана съвсем светло. Първите слънчеви лъчи озариха с бледожълта светлина върховете на високите планини.

Вниманието ми беше привлечено от странното поведение на няколко врани, които се спускаха от планината право надолу в този ранен час. Те не грачеха, а само летяха безшумно една след друга в една и съща посока към долината. От дъното на дола се донесе особен шум — нещо като пращане, напомнящо звука, който се получава при белене на дървесна кора. Замях неподвижно, целият превърнат в слух. Звукът се повтори по-ясно: той идваше отдолу, откъм дънера на черното обгорено дърво, стърчащо пред зеленината на високите храсти, на сто крачки от мен. Стори ми се, че големият храст, който покриваше основата на дървото, се движи. Тихо извадих и насочих бинокъла. Да, наистина, храстът се мърдаше и шумът идваше именно оттам. Замях. В тези планини често намирахме дървета, счупени и разхвърлени от мечки, търсеци меда на дивите пчели. „Някоя мечка е намерила гнездо на пчели в старо дърво и сега смъква с ноктите си кората, за да се добере до меда... Рано или късно тя ще се покаже, само да не ме надуши“ — помислих си аз.

Между зеленината се мярна нещо черно. Опрял на рамо маузера с вдигнат предпазител, аз целият съм в очакване. Бавно изплува черна глава с големи уши, която ясно се открие на фона на свежата зеленина: очевидно животното също се е ослушвало, но е гледало някъде надолу, към дола, застанало с гръб към мене. Внимателно се прицелих и стрелях.

Раненото животно обикновено подскача, мята се или пък успява да избяга, а мечката освен това издава силен рев. Но тази не помръдна, звук не издаде. Просто изчезна, като че ли пропадна някъде...

Постоях минута, две, три — никой не мърда, не бяга. Стори ми се подозрително. Не ми оставаше нищо друго освен да се спусна надолу, за да изясня какво се беше случило.

Много тихо, с вдигнат предпазител и с пръст на спусъка, аз разтворих с върха на дулото росните клонки на храстите и се приближих съвсем близо до обгорялото дърво, но не видях нищо.

Постоях така и се ослушах, след това внимателно отместих последния отделящ ме от дървото храст и трепнах: точно пред мен стърчеше нагоре голямо копито на глиган!

Халюцинация?... Бях стрелял в черната кръгла глава на мечката. Откъде се взе глиганът?

Крачка напред — и аз съм изненадан още повече: напреко върху едрия глиган, притиснала го с могъщото си тяло, лежеше голяма хималайска мечка! В същото време забелязах, че едната страна на глигана беше разкъсана и разбрах всичко. Преди малко мечката е деряла здравата кожа на животното: ето кое бях помислил за пращане на дървесина!

Хванах косматото ухо и обърнах на една страна главата с голямо чело. Куршумът беше влязъл през тила и беше излязъл под долната челюст. Той беше прекъснал живота мигновено — звярът даже не е успял да трепне...

Досега бях предполагал, че само кафявите мечки нападат копитните животни. Странно... И изведнъж си спомних: Валентин разказваше, че наскоро ранил един глиган; възможно е тази белогръда лакомница да го е намерила умиращ или вече мъртъв. Факт е, че не за първи път тя е яла от трупа. Целият корем и задният бут бяха изядени. Мечката беше спала тук — на тревата се беше отпечатало мястото, където беше лежала; освен това много пъти беше ходила да пие вода на извора, тъй като беше отгъпкала пътечка по склона.

Откъм дола долетя тихо изсвирване. Отговорих с две къси: „Ела тук“. Скоро над храстите в гората се мярна издигнатата върху фуражката тъмна мрежа срещу комари на Шин.

— По кого стреля? О-о, мечка! Ама че е грамадна! Хайде веднага да я одерем!

Както често се случва по това време на годината, най-ценното от мечката — жлъчката — се оказа малка, но кожата ѝ беше много хубава въпреки гладното за мечките време — началото на лятото.

Не е лесно да се дере голяма, охранена мечка. Често се налагаше да наточваме ловните си ножове о твърдите пети и ходила на животното. Слънцето се показва зад планината и започна безмилостно да жари тила ми. Когато снемех кожата и нарязвахме трупа, на мен изведнъж ми прилоша: сигурно бях получил слънчев удар. Шин ме накара да легна на сянка, донесе вода и тръгна към участъка за носачи.

Лежах неподвижно около три-четири часа, но когато хората дойдоха, вече се бях пооправил дотолкова, че да мога да вървя самостоятелно. Петима яки дървари едва можах да отнесат прибраното в чували яркочервено месо и мечата кожа. Ние взехме само едно малко парче месо, жлъчката и капачките от колената на животното — в Азия те се ценят като ефикасно средство за лекуване на ревматизъм. Надвечер пристигнахме при палатката.

През всичките тези дни времето беше чудесно, а утрото на девети юни беше особено тихо и ясно. В такова утро всички звуци се чуват отдалеч много добре. Предната вечер Шин беше разказал, че видял с бинокъла си на поляната високо в разстояние един изстрел. Изюбърът се скрил.

Винаги ловувахме поотделно, но излизахме едновременно. Днес Шин се събуди много рано, още преди разсъмване, и без да ни дочака, без да каже нито дума, изчезна в тъмнината. Всички вече бяха свикнали с неговите чудачества: сигурно беше сънувал пророчески сън...

Вървя из планината, като описвам голяма дъга, и се спускам по посока на палатката — моята сутрешна обиколка е завършена. Първите слънчеви лъчи огряват върховете на дърветата, пълзят по тревата и цветята; вървя по поляните и със съжаление тъпча килимите от момини сълзи. Някъде закука кукувица... Изведнъж — бум-мм! — проехтя самотен изстрел и отекна из доловете.

„Това е Шин! Откъм неговата посока идва... Дали не е намерил вчерашния елен?“ Дълго стоях и се заслушах, но смълчаните планини не издадоха повече никакъв звук и аз се затичах към падината.

Сред зеленината пред палатката вече се виеше сив пушек, върху триножника чайникът и тенджерата изпусаха пара. Лагерниците щяха да дойдат на закуска. Пак и Валентин също бяха чули далечния изстрел.

Обикновено започвахме да закусваме, когато се съберат всички. Измихме се, почистихме и смазахме пушките, за да ги предпазим от сутрешната влага. Чакахме около час. Накрая иззад дърветата се показа високата фигура в куртка със защитен цвят. Нашият стар другар не носеше нищо върху плещите си, но вървеше с такъв израз на лицето, който говореше по-добре от всякакви думи: ние веднага разбрахме, че се е случило нещо необикновено...

— Как? Какво? По какво стреля? — трите въпроса бяха зададени почти едновременно от три страни. Но невъзмутимият Шин мълчаливо подпря пушката до дървото, отпусна се върху нападките по земята сухи клонки и запали цигара, без да ни удостои с отговор. След това извърна настрани глава и като гледеше в пространството, произнесе безизразно, без да се обръща към някого, само две думи: „Раних тигър...“

Посред лято в този гъсталак тигър?

— Къде? Кога? Как? — всички скочиха на крака.

Чак тогава Шин заговори.

Той вече се връщал към лагера и се спуснал по тясната ивица земя, която водела към поляна, обрасла с висока трева. Точно в средата на поляната Шин забелязал червеникав предмет, който отначало помислил за лежащ изюбър, но след това с помощта на бинокъла различил по него черни ивици и решил, че това е парче от повалено дебело дърво с обгорени от гръмотевица черни петна. По навик, създаден с годините, още веднъж насочил бинокъла и бил поразен от чудната симетрия на тези черни ивици.

Шин не могъл да повярва на очите си. Никога не бил допускарал, че такъв дяволски предпазлив и хитър звяр може да лежи денем на съвсем открита тревиста поляна като котарак върху килима в гостната. Оцветяването обаче било доста ярко, а разстоянието между ивиците и посоката им — твърде правилни...

Той опрял в рамото си дългата японска пушка и вдигнал предпазителя. Без да сваля поглед от странния предмет, Шин напипал под подметката си суха съчка и я натиснал. Раздало се пращане от счупеното клонче. И изведнъж дървото оживяло: огромна червеникаво-черна глава се вдигнала от зелената трева и бавно се обърнала към него: „Кой смее да нарушава съня на повелителя на далекоизточните джунгли?...“

Хищникът бил толкова самоуверен, така бил свикнал животните и човекът да се страхуват от него, че не сметнал за необходимо дори да се повдигне. Той заплашително гледал към неподвижната човешка фигура, но не виждал малкия кръгъл отвор, който опипвал едната му страна... Той бил сит и го мързяло дори да изплаши това двукрако същество...

Изведнъж тънкият шестмилиметров куршум се забил в хълбока му отдясно наляво!

Владетелят на тайгата оглушително изревал, праметнал се, но моментално се изправил, с три скока стигнал до гората и изчезнал, сякаш се разтворил в нея. Известно време от тази посока се носел шум от скокове и счупени храсти, после всичко утихнало. На мястото, където лежал тигърът, ловецът намерил кръв, а до него — голяма глава и остатък от меча лапа: очевидно хищникът си е почивал тук след обилната закуска.

Кървавата диря се проточила до самия край на гората, където се скрила гигантската котка...

— Разберете, такава следа не съм виждал през целия си живот... Колкото шапката ми! Не рискувах да тръгна сам след него в гората. Ако е смъртно ранен, по-добре нека сам да си умре; изобщо сега трябва да вървим и тримата...

По този въпрос друго мнение не можеше и да има. Дори през зимата, когато върху белия сняг всичко се вижда относително добре и надалеч, не се препоръчва самостоятелно да се преследва ранен, макар и дребен тигър. А през лятото в гъстата, непроходима зелена гора да се проследи такъв едър ранен хищник е равносилно на самоубийство.

Закусихме набързо и започнахме да се приготвяме, но неочаквано възникна непредвидено затруднение: Пак изпадна в паника и категорично отказа да остане сам в палатката... Колко е голям ужасът на местните хора само при споменаване за ранен тигър! Доскоро той съвсем спокойно наблюдаваше следите на хищника върху пътеката и по брега на рекичката, а сега не можехме да го познаем.

— Добре ви е на вас, всички имате оръжие, а аз? Той е разярен, ще дойде, когато ви няма, тук, в палатката, и ще си отмъсти за раната — ще ме изяде!... Валери-сан, дайте ми вашия пистолет, ще дойда с вас...

Действително аз имах броунинг калибър 32 с пълнител с осем патрона, който винаги държахме зареден на определено място, тъй като при самоотбрана пистолетът може да се окаже по-полезен от винтовката. Но как да го дадем на Пак? Какво би се случило, ако в момента, когато хищникът напада, Пак загуби самообладание и от страх започне да стреля напосоки, намирайки се зад ловците? Тогава

куршумът, предназначен за тигъра, неминуемо ще попадне в гърба на някой от преследвачите...

Какво да правя! Тогава ми дойде на ум: ще му го дам.

Моите другари кимат одобрително, а аз влизам под някакъв предлог в палатката, бързо изваждам патроните от затвора и от пълнителя, връщам празния пълнител обратно и изпълзявам навън, като произнасям сериозно:

— Готово, сега е зареден. Само че внимавайте, бъдете предпазливи. Това е предпазителят, той действа така...

Нашият добър доверчив Пак е във възторг. Сега вече всички са готови. Тръгваме.

Отпечатъкът от тази лапа може да накара да изтръпне всеки ловец на тигри. Никой от нас досега не беше виждал такива следи. Стояхме в края на поляната край равната висока стена на гората, но не бързахме да влезем навътре. По листата на дивата лоза, разкъсана и смачкана от скока на грамадното тяло, се виждаха едри капки черна съсирена кръв. Беше единадесет часа сутринта. На откритата поляна слънцето препичаше силно и по кървавите петна бяха накацали големи зелени мухи. Ние все още стояхме нерешително край мрачната гора.

Накрая тръгнахме заедно, рамо до рамо. Пушките ни бяха в ръцете, готови за стрелба. Отляво беше Валентин, в центъра по следата — аз, отдясно — Шин. Пак с броунинга в ръка вървеше отзад. Гората беше толкова гъста, така оплетена с лиани, че понякога на няколко крачки не се виждаше нищо. Трудно можеше да се намери по-лошо и неблагоприятно място. Небето изобщо не се виждаше, ние пристъпвахме във влажен полумрак. Краката ни се закачваха в гъсто растящите хвоцове и папрати, спъваха се в нападалите по земята клони, в очите ни влизаха мушички, по лицата ни залепваше паяжина...

„Само с един внезапен скок това чудовище може да смаже цялата ни група. Дори няма да успеем да заемем позиции в този гъсталак...“ Такива мисли ме вълнуваха, сигурно така мислеха и останалите. Ние обаче вървахме мълчаливо, промъквахме се крачка след крачка между младите дръвчета, храстите и лианите. Ту се навеждахме към земята, като се стараехме да разгледаме някоя подозрителна сянка, ту надничвахме зад храстите, ту се спирахме и напрегнато се слушвахме... Какво можехме да чуем? А ако той се издаде, когато се

готви за скок?... Главното е, че твърдо вярвахме един в друг и знаехме: каквато и да е срещата, никой няма да избяга и да изостави другите.

За половин час изминахме двеста крачки...

— Ето го! — прошепна Валентин. Той пръв забеляза звяра. Пред очите ни висеше кичест елов клон. Нисичкият Валентин можеше да вижда през него, без да се навежда.

— Къде е? Удряй! Стреляй! — чухме хрипкавите си гласове. Пак замря мълчаливо зад нас.

В последния момент, когато се наведох и погледнах натам, накъдето сочеше вдигнатата пушка на Валентин, аз забелязах сред зеленината очертанията на червеникаво тяло. Едновременно с това се раздаде изстрел. Ние с Шин задържахме пръсти на спуська, но не се наложи да стреляме — звярът не се помръдна. Без да спускаме оръжието, приближихме съвсем до него. Куршумът на Валентин беше прострелял могъщата шия — виждаше се малкият отвор, откъдето е излязъл, но кръв нямаше, раната беше бледа: колосът се беше вече вкочанясал...

Тук той е направил своя последен скок и след това е рухнал, като е подгънал грамадната си глава и предните си лапи към широките гърди. И така е останал да лежи до нашето идване. Тънкият куршум от арисаката на Шин го беше прострелял смъртоносно.

Всички бяхме виждали доста тигри през своя живот, но подобен екземпляр никога не бяхме срещали. Това беше стар могъщ мъжки тигър с огромни размери. И четиримата седнахме съвсем свободно, като на диван, върху широкия гръб и благоговейно поглаждахме прекрасната козина по главата, по хълбоците и по мощните като колони лапи; козината беше лятна, къса, но изцяло сменена и подновена, ярка и лъскава. На оранжевия фон върху широкото чело беше изрисуван сякаш с черен туш от четката на изкусен калиграф отчетлив йероглиф — „Ван“ — властелин. Побелелите мустаци поразяваха с дължината си и с дебелината на всеки косъм. Огромните кучешки зъби с конична форма предизвикваха неволен трепет...

Пак трябваше да отиде до селището за носачи. Сияещ, той ми върна пистолета и само с пръчка в ръка, щастлив и горд, бодро закрачи през гората; той никога нямаше да узнае, че дълго и уверено беше стискал в ръцете си незаредено оръжие. Къде изчезнаха всичките му

досегашни страхове? Като го гледаше човек, можеше да си помисли, че днес са били унищожени всички опасни хищници на Манджурия^[2].

---

[1] *Изюбър* — далекоизточен подвид на благородния елен — Б.пр. ↑

[2] Случките, описани в разказа, са станали през 20-те — 30-те години в Манджурия — Б.а. ↑

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.